

Asielzoekerscentrum Crailo vanuit de lucht

Asielzoekerscentrum Crailo (1992-2016)¹

Eddie de Paepe

Op zijn hoogtepunt - of dieptepunt? - bood het asielzoekerscentrum (azc) Crailo onderdak aan ruim 1300 vluchtelingen uit alle windstreken. Bij de opening in september 1992 werd nog uitgegaan van de tijdelijke opvang (voor slechts enkele maanden) van slechts 500 ontheemden, afkomstig uit het voormalige Joegoslavië. De legerplaats op de grens van Hilversum en Laren werd in het begin van de jaren negentig, na de opheffing van het Korps Mobiele Kolonnes, nauwelijks meer gebruikt. De kazerne was geschikt voor opvang, vond het ministerie van Defensie. Alle noodzakelijke voorzieningen waren immers aanwezig.

Kort daarop stelden het Rode Kruis en het ministerie van WVC het aantal op te vangen vluchtelingen bij van 850 naar 500.

De directeur van het Rode Kruis was 'ongelofelijk blij' met de toestand van de legerplaats. Wij hoeven bij wijze

van spreken alleen de lichten aan te doen en bedden, tafels en stoelen te plaatsen. Privacy was wel een probleem. De gebouwen waren afgestemd op soldaten, met veel zalen. Die werden niet omgebouwd tot kamers voor de (gebroken) gezinnen uit het voormalige Joegoslavië.

De ontheemden kregen een pasje, waarmee ze het centrum in en uit konden wanneer ze wilden, beloofde het Rode Kruis. *Bezoekers moeten zich melden. Het mag geen soort Artis, een toeristische trekpleister, worden.*

Stopcontacten

Medio september werd nog hard gewerkt om alles op tijd klaar te krijgen. In het trappenhuis van een van de drie barakken kwam de medische opvang. Trappen en stopcontacten werden beveiligd met het oog op de kinderen. Het TOC (Tijdelijk Opvang Centrum), zoals het azc toen nog heette, beschikte verder over een linnenkamer, een tot recreatiezaal gebombardeerde manschappenkantine, een eetzaal met keuken en een tot wasserette verbouwd badhuis.

Kort daarop arriveerden drie touringcars vol Bosnische vluchtelingen. De 150 ontheemden, in leeftijd variërend van twee maanden tot tweeëntachtig jaar, werden opgewacht door een handjevol mensen van het Rode Kruis. De stemming was bedrukt, maar niet emotioneel, noteerde een verslaggever van *De Gooi- en Eemlander*. *De lijdensweg is desondanks in de ogen te volgen. Er wordt weinig gepraat, veel gerookt.*

De officiële opening van het opvangcentrum volgde op 22 september, door de burgemeesters van de vier omringende gemeenten. Kort daarop arriveerde een tweede groep van 131 vluchtelingen uit het voormalige Joegoslavië.

In de loop der jaren werden zij gevolgd door duizenden ontheemden van over de hele aardbol. Het asielzoekerscentrum viel inmiddels onder het COA, het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

Problemen

Met zoveel mensen met zoveel verschillende achter-

gronden en problemen op één hoop, in onzekerheid verkerend over de achterblijvers en hun eigen toekomst, waren er problemen op allerlei terreinen. Psychisch, medisch, sociaal. De spanningen liepen soms hoog op, wat resulteerde in ruzies en vechtpartijen, nu en dan met messen. Onder de vluchtelingen bevonden zich mensen die het niet zo nauw namen met mijn en dijn. Zo werd op het centrum in gestolen fietsen gehandeld. Een winkelier in de omgeving weigerde, na een aantal diefstallen, Crailo-bewoners de toegang. Demonstraties tegen de directie of de regering liepen nu en dan uit op geweld; de raddraaiers werden opgepakt.

Criminaliteit

Dat haalde niet altijd de krant. Woordvoerders van de politie en het azc zwakten berichten over criminaliteit op Crailo af. In opdracht van burgemeester en korpschef. Des te meer opzien baarde (in 1996) het rapport van de commissie Van Traa, waarin zwart op wit stond dat azc Crailo als thuisbasis fungeerde voor een Joegoslavische bende.

In 2002 zat Crailo - toen het grootste opvangcentrum van Nederland - vijf procent boven de maximale opvangcapaciteit van 1315 bewoners. Het jaar daarop was de bevolking, in aanloop naar de (tijdelijke) sluiting in 2005, al bijna gehalveerd.

Acht jaar heb ik er gewerkt als vrijwilligster, schreef de Bussumse Thea Pierhagen in april 2005. Het was er vies, er was lawaai, er waren vechtpartijen, maar voor de bewoners was het 'thuis'.

Het asielzoekerscentrum Crailo werd in 2007 heropend met een capaciteit voor 900 mensen. Na een teruglopend aantal asielzoekers sloot het centrum opnieuw in 2012. In 2015 en 2016 is het korte tijd heropend geweest.

NOOT

¹ Dit (geactualiseerde) artikel is eerder gepubliceerd in *De Gooi- en Eemlander*, dd. 8 november 2014.